

XXXVIII. Halászati Tudományos Tanácskozás 2014. május 28-29.

FLAVOBACTERIUM COLUMNARE OKOZTA MEGBETEGEDÉS HAZAI HALFAJOKBAN (COLUMNÁRIS MEGBETEGEDÉS)

Varga Zsuzsanna¹, Sellyei Boglárka¹, Paulus Petra², Papp Melitta², Molnár Kálmán¹, Székely Csaba¹

¹MTA, Agrártudományi Kutatóközpont, Állatorvos-tudományi Intézet

²Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság, Parazitológiai, Hal- és Méhbetegségek Laboratóriuma

Kivonat

Az ubiquiter elterjedésű *Flavobacterium columnare* okozta, mintegy 100 éve leírt (Davis, H. S. 1922) ún. columnaris betegség elsősorban a meleg égővi országokban tenyésztett halak esetén okoz komoly elhullással járó veszteséget. Magyarországon az intenzív haltenyésztés bevezetésével került a patológusok látóterébe, ill. a klímaváltozás során felmelegedő természetes vizekben kell számítani fokozott kártételére. Megelőzésére az állatok természet szerű, stressztől mentes tartásával és a fertőzöttség terjedésének kedvező zsúfoltság elkerülésével törekedhetünk.

A vizekből és halakból, de a talajból is kimutatható Gram negatív, pálca alakú baktérium kitenyésztéséhez speciális tápanyagszegény, de nagy nedvességtartalmú szelektív táptalajra van szükség. A baktérium izolálásához neomycinnel és polymyxin B-vel kiegészített Cytophaga agart használtunk, a további tenyésztéshez pedig az agar antibiotikum kiegészítés nélküli változatát.

Mind tógazdasági halakból, mind természetes vizekből származó halakból izoláltuk a *F. columnare*-t. A telep morfológia, Gram-festés, biokémiai sajátosságok és a natív kenet alapján kiválogatott „gyanús” telepeket továbboltottuk és a tenyészeteket a Bader által a 16-S rRNS génre tervezett (2003) *F. columnare* fajspecifikus PCR eljárással azonosítottuk.

A baktériumot mind tógazdasági mind természetes vízből származó halak esetén a fekélyes állat elváltozást mutató bőrből, szemérből, kopoltyújáról, belső szerveiből (lép, vese, máj), ill. az egészséges állatok kopoltyújáról izoláltuk.

Jelenleg 10 halfajból izolált mintegy 25 *F. columnare* tenyészetel rendelkezünk, az eddigi gazdafajok: ponty, compó, garda, dévérkeszeg, karika keszeg, ezüstkárász, csapósügé, fogassüllő, kősüllő és szibériai tok.

Az izolált *F. columnare* tenyészetek genomtípusának meghatározása folyamatban van.

Támogatás: KTIA-AIK-12-1-2013-0017. sz. és OTKA K 100132. sz. szerződés.